

Maksuton varhaiskasvatus

Maksuton varhaiskasvatus 4h/päivä:
arvioita kustannusvaikutuksista

Laskelman perusolettamat

- Muutos koskee vain yli kolmevuotiaiden varhaiskasvatusta.
- Palvelu toteutetaan päiväkodissa tai perhepäivähoidossa varhaiskasvatuslain tavoitteiden mukaisesti.
- Muutos toteutetaan ikäryhmittäin, eli ensin viisivuotiaille, sitten neljävuotiaille ja lopuksi kolmevuotiaille. Lopulta kaikki yli kolmevuotiaat saavat 4h/päivä maksutonta varhaiskasvatusta.
- Yli 4h/päivä menevän varhaiskasvatuksen osalta oletuksena on, että maksukertymä muodostuu keskimäärin 5h/päivä hoidon osalta (lapsi palvelussa yht. 9h/päivä). Oletuksena, että maksujärjestelmä edelleen perustuu tuloihin nykylain periaatteiden mukaisesti, jolloin keskimääräinen maksu viidestä tunnista olisi keskimäärin 60% nykyisestä keskimääräisestä kokopäivähoidon maksukertymästä. Alle kolmevuotiaiden osalta maksut olisivat nykykäytännön mukaisina.
- Muutoksessa osallistuminen varhaiskasvatukseen lisääntyy – arvio: 3-vuotiaista 80% osallistuu, 4-vuotiaista 90% (virallinen tavoite 95% vuoteen 2020 mennessä), viisivuotiaista 95%, kuusivuotiaiden osalta esiopetuksen lisäksi järjestettävän palvelun osalta palvelun kaikki lapset nykyisen keskimääräisen osapäivämaksun mukaan ("kerhomaksu") - ehkä voidaan järjestää myös kerhotoimintana kunnan päätöksen mukaisesti (hallitusohjelma).
- Kaikki uudet lapset oletetaan tulevan ainoastaan 20h/viikko tapahtuvaan maksuttomaan toimintaan (osapäivä) → **näin ei välttämättä käy.**

Nykytilanne

Ikäryhmä (lapsia)	Lapset ikäryhmittäin (sotka.net 2014)			Osuus kaikista	Ikäryhmän maksukertymä (1000€):		
	Kokopäivä	osapäivä	yhteensä		kokopäivä	osapäivä	Yhteensä
3-vuotiaat (60676)	35 763	2 203	37 966	62,57 %	61 603	2 277	63 880
4-vuotiaat (61943)	39 789	2 517	42 306	68,30 %	68 538	2 601	71 139
5-vuotiaat (61583)	41 453	3 004	44 457	72,19 %	71 404	3 105	74 509
6-vuotiaat (60947, sis. 7v)	7 009	34 949	41 958	68,84 %	12 073	36 120	48 194
1-2 -vuotiaat	41 993	1 915	43 908	37,02 %	72 334	1 979	74 313
YHTEENSÄ	166 007	44 588	210 595		285 952	46 083	332 035

- Keskimääräinen laskennallinen kokopäivämaksu 156,59€ ja osapäivämaksu 93,96€
- Korkein mahdollinen maksu 1.8.2016 alkaen 290€ (ennen 283€)
- Osapäivämaksu (enintään 5h/päivä) yleensä n. 60% kokopäivähoidon maksusta
- Kunnissa monenlaisia maksuhyvityskäytäntöjä

Muutoksen kustannusvaikutukset

Muutos ikäryhmittäin	Maksutuot- tojen muutos (tuotot vähenee)	Järjestämiskustan- nusten muutos (lisäys)	Kuntatalouden kustannusten lisäys
3-vuotiaat	-26 918	70 428	97 346
4-vuotiaat	-30 017	89 528	119 545
5-vuotiaat	-31 666	93 552	125 218
6-vuotiaat (sis. 7v)	-4 829	-31 120	-26 291
YHTEENSÄ	-93 430	222 389	315 819

Muutoksen kustannusvaikutukset

- Muutos lisäisi palvelun järjestämiskustannuksia karkeasti arvioiden n. 100M€/ikäluokka.
- Maksutuottojen väheneminen vaihtelee ikäluokittain, keskimäärin tuotot tältä osin pienenisivät n. 20-30M€/ikäryhmä.
- Lisääntyvän lasten määrän vuoksi tarvitaan lisää lastentarhanopettajia, lastenhoitajia ja perhepäivähoitajia kelpoisuusehtojen mukaisesti.
- Kaikki lapset eivät mahtuisi nykyisiin tiloihin.
- Järjestämiskustannukset kasvaisivat 70-90M€/ikäryhmä.
- Esiopetusikäisten osalta saattaisi syntyä 30M€ kustannushyöty esim. kerhotoiminnan osalta → edellyttää lakimuutoksia.
- Kokonaiskustannusten nousu arviolta lähes 300M€

Rahoitusmahdollisuudet

- Koko perhetukijärjestelmä arvioitava uudelleen
- Kotihoidontuki –malli arvioitava kokonaan uudelleen
- Maksujärjestelmä uudistettava siten, että maksutuotot vähenevät mahdollisimman vähän
- Ryhmäkokosäädöstä ja mitoituksia mietittävä uudelleen
- Tai sitten palvelujärjestelmän muutos rahoitettava uudelleen muulla tavoin
- Koko muutos ei saa jäädä kuntien rahoitettavaksi; kokonaisuus on kunnille uusi/laajeneva tehtävä